

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 96/13 и 89/16 и 5/22) и члана 18. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА - ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 2020. ГОДИНЕ СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Број: 03-07-6-697/21
Сарајево, 15.11.2022. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије.....	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	12

МИШЉЕЊЕ

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је ревизију финансијских извјештаја Српске демократске странке за 2020. годину и то: годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних 2020. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранцију да је странка поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Ревизија је на основу узорака испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Ревизијом финансијских извјештаја за 2020. годину, утврђено је да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештаји указују да је Српска демократска странка у 2020. години поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је ревизију годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2020. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних 2020. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака, чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Српска демократска странка се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	216.703,03	16,44
2.	Прилози физичких лица (3-а)	49.733,00	3,77
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	14.052,00	1,07
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	6.752,25	0,51
7.	Приходи из буџета (3-ф)	996.447,87	75,58
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	1.283.638,15	97,37
II	Остали приходи и друго	34.704,87	2,63
	Извори финансирања (I+II)	1.318.393,02	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 1.246.867,68 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска демократска странка. Скраћени назив странке је СДС.

Странка је уписана у регистар Основног суда у Источном Сарајеву, Рјешењем број: PU-1/93 од 14.05.1993. године под називом Српска демократска странка Републике Српске. Рјешењем истог суда, број: PU-1/99 од 18.05.1999. године уписана је промјена назива странке у Српску демократску странку. Дана 02.05.2006. године, Рјешењем број: 089-0-REG-06-000 154 Српска демократска странка је уписана у регистар Основног суда Соколац. Рјешењем број: 089-0-F1-16-000 114 од 02.11.2016. године и Рјешењем број: 089-0-F1-19-000105 од 02.09.2019. године уписане су промјене лица овлаштеног за заступање и представљање странке.

Сједиште политичке странке је у Источном Сарајеву, Трг Илићанске бригаде бб, док је административно сједиште странке у Бања Луци, улица Николе Тесле 16.

Лице овлаштено за заступање странке у 2020. години је Мирко Шаровић, председник странке.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2020. годину је Зоран Латиновић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, организациону структуру Српске демократске странке чине:

- Секретаријат Српске демократске странке у Бања Луци,
- Секретаријат Српске демократске странке у Источном Сарајеву,
- 8 градских одбора и
- 60 општинских одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је годишњи финансијски извјештај за 2020. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора, одржаних 2020. године и то сљедећих организационих дијелова политичке странке:

- Секретаријата Српске демократске странке у Бања Луци,
- ГО Српске демократске странке у Источном Сарајеву,
- ГО Српске демократске странке у Бијељини и
- Организационог дијела Српске демократске странке Брчко дистрикту БиХ.

Циљ ревизије је да се на основу проведених ревизијских процедура прибаве ревизијски докази, који ће ревизору омогућити да изрази мишљење о томе да ли је Српска демократска странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ.

Обим ревизије финансијских извјештаја Српске демократске странке обухвата контролу финансијске документације и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких лица, приходе из буџета, приходе од имовине и трошкове изборне кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је ревизију и преглед финансијских извјештаја Српске демократске странке у периоду од 2004. до 2019. године, након чега су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2019. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користити у складу са својим планом, односно програмом утрошка средстава, да води евиденцију о прилозима, без обзира на који начин их остварује, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа, да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са њеним подзаконским актима.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2020. годину, утврђено је да Српска демократска странка није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска демократска странка није поступила у складу са одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Увидом у финансијски план за 2020. годину који је доставила Српска демократска странка, утврђено је да је странка планирала расходе у укупном износу од 1.576.300,00 КМ, у оквиру којих су садржани трошкови изборне кампање у износу од 500.000,00 КМ и трошкови амортизације у износу од 30.000,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ странка је исказала укупне расходе у износу од 1.246.867,68 КМ.

Увидом у структуру остварених трошкова, утврђено је да је Српска демократска странка мимо финансијског плана, односно програма утрошка средстава остварила трошкове у износу од 63.300,15 КМ.

- Странка је планирала трошкове по основу бруто плата у износу од 630.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 646.072,96 КМ. Трошкове телефона и интернета планирала је у износу од 48.000,00 КМ, а исте трошкове скупа са трошковима поштарине остварила је у износу од 52.485,35 КМ. Трошкове по основу пореза планирала је у износу од 4.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 13.536,90 КМ. Трошкове електричне енергије, које је планирала у износу од 30.000,00 КМ, странка је остварила у износу од 36.062,85 КМ. Трошкове непроизводних услуга странка је планирала у износу од 12.000,00 КМ, а остварила их је у износу од 12.854,49 КМ. Трошкове одржавања опреме странка је остварила у износу од 11.155,88 КМ, а планирала их је у износу од 11.000,00 КМ. Странка је планирала трошкове комуналних услуга у износу од 4.000,00 КМ, а у финансијском извјештају је исказала остварене трошкове у износу од 5.222,44 КМ и то као трошкове комуналних услуга у износу од 3.140,42 КМ и трошкове воде у износу од 2.082,02 КМ.
- Странка је остварила трошкове накнада за топли оброк, превоз и регрес у износу од 3.456,00 КМ, трошкове уговора о дјелу у износу од 7.840,39 КМ, трошкове рекламе и пропаганде у износу од 5.697,25 КМ, трошкове услуга у износу од 3.502,81 КМ, трошкове камата у износу од 1.405,58 КМ, трошкове превоза у износу од 877,50 КМ, трошкове ситног инвентара у износу од 109,45 КМ, хуманитарне расходе у износу од 200,00 КМ, трошкове одржавања опреме у износу од 155,88 КМ, трошкове оглашавања у дневним новинама у износу од 234,00 КМ, чланарине у износу од 30,00 КМ и остале расходе и расходе из претходних година у износу од 1.558,76 КМ које није предвидјела својим финансијским планом за 2020. годину.

С обзиром да је политичка странка остварила трошкове у већем износу од планираних, као и трошкове које није предвидјела планом утрошка, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака.

Српска демократска странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају успоставила евиденције о неновчаним донацијама које је остварила оглашавањем њених кандидата на друштвеним мрежама прије службеног почетка изборне кампање, донацијама које је остварила постављањем билборда без плаћања простора за оглашавање и донацији коју је остварила кориштењем без накнаде пословног простора у Сребреници. Наведене донације политичка странка, осим што није евидентирала у пословним књигама, није их пријавила у годишњем и постизборном финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) На основу одлука Централне изборне комисије БиХ којима је Српска демократска странка санкционисана ради вођења плаћене изборне кампање прије службеног почетка изборне кампање, утврђено је да се странка оглашавала на друштвеној мрежи „Фејсбук“. Ревизијом финансијског извјештаја и финансијске документације утврђено је да политичка странка није платила то оглашавање, чиме је остварила неновчане донације, које је била обавезна евидентирати у пословним књигама и пријавити у годишњем финансијском извјештају, у складу са одредбама члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-992/20 од 29.09.2020. године, о санкционисању политичке странке ради вођења изборне кампање прије службеног почетка изборне кампање утврђена је спонзорисана објава политичког кандидата Дејана Којића путем друштвене мреже Фејсбук.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-1126/20 од 03.11.2020. године утврђено је да је кандидат политичке странке Милан Миличевић путем друштвене мреже Фејсбук прије службеног почетка изборне кампање водио плаћену изборну кампању.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-1119/20 од 03.11.2020. године, утврђено је да је кандидат странке Љубиша Петровић на свом Фејсбук профилу водио плаћену изборну кампању прије службеног почетка изборне кампање.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-1137/20 од 05.11.2020. године утврђено је да је кандидаткиња Мирјана Орашанин водила плаћену изборну кампању прије службеног почетка изборне кампање.

(2) Политичка странка је прије званичног почетка изборне кампање на неколико локација поставила страначке билборде, ради чега је санкционисана од стране Централне изборне комисије БиХ.

- Увидом у Одлуку Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-07-5-1028/20 од 14.10.2020. године о санкционисању Српске демократске странке, утврђено је да се странка оглашавала на начин да је на неколико локација у Палама поставила страначке билборде са натписом „Ми смо СДС већ 30 година“.

С обзиром да није познат идентитет донатора који је обезбиједио простор за постављање промотивних билборда, Српска демократска странка је остварила неновчане донације анонимних донатора које су, у складу са одредбама члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака забрањене политичким странкама.

Износ донација није могуће утврдити из разлога што исте нису евидентирани у пословним књигама, нити су пријављене у годишњем финансијском извјештају, а политичка странка у вези са њима није доставила било какву документацију.

- (3) Српска демократска странка је у свом читовању на налазе ревизије из прелиминарног ревизијског извјештаја навела да је њен организациони дио у Сребреници користио пословни простор без накнаде, на основу одлуке надлежног органа, као и друге политичке странке које су заступљене у Скупштини Општине Сребреница. У складу са одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, странака је имала обавезу да у пословним књигама успостави евиденцију о наведеној донацији и исту пријави у финансијском извјештају.
- е) Српска демократска странка је примила новчани прилог од анонимног донатора, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака. За 12 донатора, пријављених у финансијском извјештају, није потврђено да су стварни донатори политичке странке.**

(1) На потврдама о примљеним прилозима од 19 физичких лица политичка странка није навела број личног документа/идентификациони број, односно навела је регистарски број чланске карте, што је ревизоре онемогућило да утврде идентитет донатора. На основу наведеног, Централна изборна комисија БиХ се, у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака обратила донаторима странке са захтјевом да одговоре да ли су 2020. године дали новчану прилогу Српској демократској странци, те наведу износ прилога и датум уплате средстава².

- На захтјев Централне изборне комисије БиХ одговорило је осам донатора Српске демократске странке и потврдили су да су дали донације у укупном износу од 21.407,00 КМ³. Међутим, увидом у одговоре два лица, која су потврдила да су странци дала донације у износима по 1.500,00 КМ утврђено је да су одговори идентични, иако су та лица пријављена на различитим адресама. Такође, пошиљке су истовремено предате пошти за доставу Централној изборној комисији БиХ. Поштанске коверте, у којима су достављени одговори, попуњене су истим рукописом.
- Шест лица, чије донације је странка пријавила у износу од 9.222,00 КМ није одговорило на захтјев Централне изборне комисије БиХ, иако су им пошиљке уредно уручене.
- Пет лица, чије је донације странка пријавила у укупном износу од 7.524,00 КМ није примило захтјев Централне изборне комисије БиХ. Пошта је четири пошиљке вратила са назнаком да је приматељ непозат на наведеној адреси⁴, а једну пошиљку је вратила са назнаком да је приматељ одселио⁵.

(2) Српска демократска странка је уз своје читовање на налазе ревизије из прелиминарног ревизијског извјештаја доставила податке о лицима која је у извјештају пријавила као донаторе, а на чијим потврдама о примљеним донацијама је навела регистарски број чланске карте.

Ревизијом је утврђено да је политичка странка пријавила прилог у износу од 540,00 КМ од лица чији идентитет није познат. Код наведеног прилога је утврђено да подаци, које је доставила политичка странка, не припадају лицу које је у финансијском извјештају

² Захтјеви донаторима су послати на адресе које је политичка странка навела на потврдама о примљеним донацијама.

³ Једно лице, чију донацију је странка пријавила у износу од 4.000,00 КМ, доставило је одговор да је његова донација износила 3.500,00 КМ (двје уплате: 1.700,00 КМ 24.06.2020. године и 1.800,00 02.10.2020. године). Лице, чију донацију је странка пријавила у износу од 234,00 КМ, одговорило је да је донација износила 117,00 КМ.

⁴ Пријављене донације у укупном износу од 4.864,00 КМ.

⁵ Пријављена донација у износу од 2.660,00 КМ.

пријављено као донатор. Такође, захтјев Централне изборне комисије БиХ упућен истом лицу, да одговори да ли је дало прилог политичкиј странци, враћен је са назнаком поште да је приматељ непознат.

Наведено потврђује чињеницу да је Српска демократска странка донацију у износу од 540,00 КМ остварила од анонимног донатора, што је супротно одредбама члана 8. став (1) тачка е) Закона о финансирању политичких странака.

- (3) Обзиром да шест лица којима је уручен захтјев да одговоре да ли су политичкој странци дали донације нису одговорили, да су четири лица непозната на пријављеним адресама, као и да је достављен идентичан одговор за два донатора, Служба за ревизију за донације у износу од 17.086,00 КМ не може потврдити да су у извјештају пријављени стварни донатори Српске демократске странке. Имена уплатилаца донација, наведена на изводима са транскацијских рачуна странке, а имајући у виду претходно наведено, не могу се сматрати довољним доказом за потврђивање идентитета донатора.

д) Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 11. став (1), члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Ревизијом годишњег финансијског извјештаја и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Локалних избора утврђено је да Српска демократска странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) - у даљњем тексту: Правилник, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака. Странка није успоставила потпуне евиденција о трошковима изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

- (1) Политичка странка није успоставила евиденције, нити је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације које је остварила оглашавањем њених кандидата путем друштвених мрежа и постављањем страначких билборда без плаћања накнаде, као што је наведено у налазу под б).
- (2) У складу са одредбама из члана 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила чланарину или прилог издати потврду у којој су садржани слjedeћи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлаштеног лица.

На издатим потврдама о примљеним новчаним прилозима од седам донатора, који су странци уплатили донације у укупном износу од 11.530,00 КМ, странка је навела број из њиховог личног документа, док је на потврдама о примљеним прилозима од 19 донатора, у износу од 38.153,00 КМ, навела регистарски број чланске карте, што није у складу са одредбама члана 6. Правилника.

Регистарски број чланске карте, у складу са важећим прописима, не може се сматрати личним документом донатора.

- (3) Прегледом финансијске документације утврђено је да Српска демократска странка у пословним књигама није успоставила тачне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказала ни у финансијском извјештају, чиме је поред рачуноводствених прописа

и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању прекршила и одредбе члана 21., 22. и 23. Правилника.

- Странка у пословним књигама и финансијском извјештају није исказала трошкове закупа пословног простора, који је користио њен организациони дио у Сребреници.
- Код организационих дијелова у Трнову и Босанском Грахову, који су користили општинске пословне просторе, политичка странка није исказала трошкове електричне енергије. Такође, политичка странка није исказала трошкове електричне енергије код своја два организациона дијела: организационог дијела у Вукосављу, који је користио пословни простор ЈП Предузећа за поштански саобраћај а.д. Бања Лука и организационог дијела у Српцу који је користио пословни простор јавне установе Дјечији вртић „Наша Радост“ Србац.
- Код 12 организационих дијелова политичка странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупнине, који се разликују од уговорених закупнина, према уговорима о закупу које је доставила политичка странка.
Код градског одбора странке у Бијељини уговорена је закупнина у износу од 9.000,00 КМ, а у финансијском извјештају је иста пријављена у износу од 9.760,00 КМ.
Код Градског одбора у Требињу уговорена је закупнина у износу од 4.800,00 КМ, а у извјештају је исказана у износу од 4.0000,00 КМ.
За општински одбор у Калиновику уговорена је закупнина у износу од 1.200,00 КМ, а у извјештају иста исказана у износу од 2.400,00 КМ.
Закупнина за општински одбор странке у Угљеву у износу од 4.500,00 у финансијском извјештају је исказана у износу од 5.400,00 КМ.
Према подацима из уговора о закупу закупнина за општински одбор странке у Источном Новом Сарајеву уговорена је у износу од 1.800,00 КМ, а у финансијском извјештају је пријављена у износу од 2.700,00 КМ.
Закупнина за пословни простор који користе Секретаријат и Градски одбор странке у Бања Луци уговорена је у износу од 42.000,00 КМ, а у финансијском извјештају овај трошак је пријављен у износу од 43.200,00 КМ.
Поред наведеног, закупнина је пријављена у већем износу од уговорене код општинских одбора странке: у Билећи за 204,00 КМ, Гацку за 337,50 КМ, Рудом за 300,00 КМ и Петрову 102,00 КМ.
Истовремено, закупнина је пријављена у мањем износу у односу на уговорену код општинскиг одбора у Пелагићеву за 300,00 КМ и одбора у Трнову за 440,00 КМ.
- (4) Политичка странка је трошкове уговора о дјелу, у износу од 1.298,28 КМ, исказала са негативним салдом што је несвојствено пракси и непримјерено рачуноводственим начелима.
- (5) Српска демократска странка није успоставила потпуне евиденције о трошковима изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Политичка странка није пријавила трошкове изборне кампање који су настали оглашавањем њених кандидата на друштвеним мрежама и билбордима прије службеног почетка изборне кампање, као што је наведено у налазу под б).
- (6) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила обавезе у складу са одредбама члана 24. Правилника.
- Странка је на дан 31.12.2020. године у финансијском извјештају исказала негативан салдо обавеза у износу од 2.124,09 КМ, што није у складу са рачуноводственим начелима. Уколико је обавеза плаћена у већем износу од стварне обавезе, у питању је потраживање политичке странке.

- Политичка странка је у свом финансијском извјештају пријавила обавезе према добављачима у износу од 7.084,48 КМ које су настале 2014. године и обавезе у износу од 4.153,50 КМ, које су настале 2016. године, што укупно износи 11.237,98 КМ. На захтјев Централне изборне комисије БиХ да достави конфирмације, односно потврде обавеза од стране добављача, странка је доставила копије враћених поштанских коверти као доказ да се правна лица не налазе на адреси, те да их је немогуће пронаћи како би са добављачима усагласила своје обавезе, односно њихова потраживања.
- (7) Ревизијом, која је рађена на бази узорка, утврђени су недостаци код дијела рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл. Рачуни на основу којих је политичка странка евидентирала и платила дио трошкова Изборне кампање не представљају исправне и вјеродостојне књиговодствене исправе.
- На рачуну којим је самостални подузетник Usluge Artwork Zoran Đurić s.p. Вања Лука, број: 9/20 од 11.11.2020. године Српској демократској странци фактурисао износ од 20.000,00 КМ за снимање спотова за предизборну кампању, израду оригиналне ауторске пјесме за политичку странку и израду радијских цинглова, није наведен број спотова и цинглова, нити цијена њиховог снимања. У уговору који је политичка странка закључила са наведеним подузетником, наведено је да ће се реализовати шест видео спотова, да ће се направити оригинална ауторска пјесма за политичку странку и да ће се направити минимално 10, а максимално 20 радијских цинглова Локалне изборе 2020. године. Обзиром на недостатке код рачуна није могуће утврдити обим и количину услуга које су пружене политичкој странци.
- Рачун који је Српској демократској странци испоставило правно лице Comrex d.o.o. Вања Лука, број: КМ1586/20 од 30.10.2020. године на износ од 33.010,38 КМ није потписан од стране корисника, односно Српске демократске странке, нити је на други начин потврђена испорука уговореног промотивног материјала политичкој странци.
- Рачун правног лица Nova optima d.o.o. Вања Лука, број: U649/20 од 16.10.2020. године на износ од 7.897,50 КМ није потписани од стране корисника услуге, нити је на други начин политичка странка потврдила да је услуга извршена.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁶ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Српска демократска странка је у сврху изборне кампање за Локалне изборе 2020. године могла потрошити 626.418,39 КМ.

Српска демократска странка је у постизборном и годишњем финансијском извјештају за 2020. годину исказала трошкове изборне кампање у износу од 210.031,05 КМ.

⁶ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској демократској странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користити у складу са својим планом, односно програмом утрошка средстава,*
- *да води евиденцију о прилозима, без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из забрањених извора,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа,*
- *да води потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама странке,*
- *да утврди стварно стање својих обавеза и исто евидентира у пословним књигама и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са њеним подзаконским актима.*

КОМЕНТАР:

Српска демократска странка се очитовала на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и постизборног финансијског извјештаја - Локални избори 2020. године, актом број: 05-341-10/22 од 07.10.2022. године. Уз очитовање и оспоравање појединих налаза ревизије политичка странка је доставила број из личног документа лица која је у свом финансијском извјештају пријавила као донаторе, копије рачуна добављача за који је током ревизије предочила предрачун, уговоре са добављачима за израду промотивног материјала за Локалне изборе 2020. године и доказе о власништву над возилом чију поправку је финансирала. Служба за ревизију је узела у обзир нове ревизијске доказе које је политичка странка доставила, уважила аргументоване примједбе и у складу с тиме кориговала налазе ревизије из прелиминарног ревизијског извјештаја.

Захваљујемо се особљу политичке странке на коректној сарадњи током обављања ревизије.

Ревизор
Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију, ревизор
Мр. sc Хасида Гушић